

Nr. Vraag

- 1 In welke EU-lidstaten had Nederland in 2012 mensenrechtenprojecten lopen? Welke projecten of initiatieven zijn er in deze landen gefinancierd? Wat waren de doelstellingen van deze projecten? Zijn de doelstellingen van deze projecten bereikt?
- 2 In welke lidstaten van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) had Nederland in 2012 mensenrechtenprojecten lopen? Welke projecten of initiatieven zijn er in deze landen gefinancierd? Wat waren de doelstellingen van deze projecten? Zijn de doelstellingen van deze projecten bereikt?
- 3 In welke lidstaten van de Afrikaanse Unie (AU) had Nederland in 2012 mensenrechtenprojecten lopen? Welke projecten of initiatieven zijn er in deze landen gefinancierd? Wat waren de doelstellingen van deze projecten? Zijn de doelstellingen van deze projecten bereikt?
- 4 Welke projecten heeft Nederland in Israël en de Palestijnse gebieden gesteund in 2012? Wat waren de doelstellingen van deze projecten? Zijn de doelstellingen van deze projecten bereikt?
- 5 Kunt u een categorisering maken van de verschillende Nederlandse mensenrechtenprojecten door een onderscheid te maken tussen zeer kleine en zeer grote projecten?
- 6 Hoe staat het met de toegezegde evaluatie van de twee pilots inzake de receptorbenadering?
- 7 Kunt u, nu het budget van het mensenrechtenfonds niet stijgt ten opzichte van het vorige kabinet, met de kritiek van het WRR-rapport «Aan het Buitenland Gehecht» in de hand, concluderen dat het met het oog op de effectiviteit wellicht beter is om in minder landen actief te zijn? Wat vindt u van het idee om vooral actief te zijn in landen waarmee wij een juridische band hebben (Raad van Europa; OVSE) en/of een ontwikkelingsrelatie hebben (partnerlanden)?
- 8 Hoe wordt aandacht voor gender verwerkt in de financiële Europe 2020 onderhandelingen?
- 9 In hoeverre is er aandacht voor gender binnen de onderhandelingen over de European External Action Service (EDEO), zowel financieel als inhoudelijk?
- 10 Waarom ontbreekt in de nota een ranglijst van landen waar de mensenrechten het meest geschonden worden? Wat zijn de tien landen waar de vrijheid en mensenrechten het meest onder druk staan en op welke wijze probeert u dat met uw mensenrechtenbeleid te beïnvloeden?
- 11 Beschouwt u de radicale islam als een toenemende, ernstige bedreiging voor de mensenrechten? Zo ja, waarom benoemt u deze dreiging niet in uw nota?
- 12 Heeft u kennis genomen van de Ranglijst Christenvervolging, waaruit blijkt dat alle nieuwe landen op de ranglijst, te weten Mali, Tanzania, Kenia, Oeganda en Niger, in Afrika liggen? (<http://www.opendoors.nl/vervolgdechristenen/ranglijst-christenvervolging-2013/verdieping/negen-feiten-over-de-ranglijst-christenvervolging-2013/>) Hoe verklaart u dit? Heeft dit volgens u iets met de opmars van de radicale islam in Afrika te maken?
- 13 Klopt het dat de wereldwijde vervolging van christenen toeneemt, terwijl de situatie voor christenen in alle communistische landen, met uitzondering van Noord-Korea, verbetert? In hoeverre spelen volgens u de ontwikkelingen in de islamitische wereld een rol in de toename van vervolging van christenen?

Nr. Vraag

- 14 Hoeveel mensen zijn omgekomen tijdens het bewind van de Sudanese president Al-Bashir door (massa)moord, genocide, verhogering en andere door zijn regime veroorzaakte ernstige mensenrechtenschendingen? Kunt u de aantallen uitsplitsen per jaar en per gebied?
- 15 Hoeveel fte is er binnen het ministerie van Buitenlandse Zaken beschikbaar gesteld om zich specifiek bezig te houden met mensenrechten? Kunt u een vergelijking geven met de aantallen fte die voorgaande kabinetten ter beschikking hadden (vanaf 1995)?
- 16 Herkent u binnen de Europese Unie de tendens niet meer volgens het beleidsvoornemen «more for more, less for less» te werken? Ondergraaft dat de inzet en de geloofwaardigheid van de Europese Unie en haar lidstaten op het gebied van de mensenrechten?
- 17 Waarom stelt u dat vrijheid van godsdienst «onverminderd belangrijk blijft», terwijl het niet langer tot uw prioriteiten behoort? Is er sprake van een accentverschuiving ten opzichte van het beleid van het vorige kabinet?
- 18 Impliceert het uitgangspunt dat mensenrechten het fundament vormen van de menselijke waardigheid, vrijheid en ontwikkeling, dat mensenrechten en kinderrechten aan de kerndoelen van het onderwijs in Nederland worden toegevoegd en verplicht worden gesteld?
- 19 In de nota over handel en ontwikkelingssamenwerking «Wat de wereld verdient» staat dat de inzet van de ambassades op economische diplomatie cruciaal is en dat dit aspect wordt meegenomen bij de invulling van de bezuinigingen op het postennet. In hoeverre strookt dit met de opmerking in de mensenrechtenbrief dat mensenrechten de hoeksteen zijn van het buitenlands beleid en dat economische diplomatie en het aanpakken van mensenrechten geen gescheiden trajecten zijn? Hoe wordt deze complementaire benadering bijvoorbeeld toegepast bij de bezuinigingen binnen het postennetwerk, waar de meerwaarde van de post op het gebied van mensenrechten minder zwaar meeweegt dan de economische meerwaarde van de post?
- 20 Zal een land als Egypte, dat miljarden aan hulp gelden ontvangen heeft, onder de indruk zijn van uw prioriteit om op te komen voor rechten van Lesbiennes, Homo's, Biseksuelen en Transgenders (LHBT)? Hoe wilt u met een «creatieve aanpak» resultaten bereiken bij landen die er een totaal andere cultuur en opvattingen dan Nederland op nahouden?
- 21 Uitgangspunt moet zijn een alomvattende inzet op mensenrechten, democratie en rechtsorde, hoe verhoudt dit zich met de bezuinigingen op het maatschappelijk middenveld zoals omschreven in de nota «Wat de wereld verdient»?
- 22 Uitgangspunt van de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens is dat elk individu moet kunnen rekenen op respect van de staat voor zijn of haar individuele rechten. Hoe wordt naleving van de rechten van migrantenkinderen in Nederland en in het buitenland beleid gegarandeerd? Wat betekent dit in de praktijk voor de zes- tot achtduizend kinderen die in Nederland in een asielzoekerscentrum verblijven en vaak jaren achtereen en frequent moeten verhuizen?
- 23 Hoe wordt het recht op gezinshereniging gerealiseerd voor 3910 kinderen van toegelaten vluchtelingen die in het buitenland wachten op hereniging met hun familie in Nederland? Op welke wijze wordt de veiligheid en ontwikkeling van alleenstaande minderjarige asielzoekers gegarandeerd, zowel in Nederland als na terugkeer naar het land van herkomst?

- Nr. Vraag**
- 24 U geeft aan zich te verzetten tegen cultuurrelativisme en landen aan te spreken op grond van verplichtingen waaraan staten zichzelf hebben verbonden, niet op basis van een moreel superioriteitsgevoel. Tegelijkertijd zegt u actief op zoek te gaan naar een common ground. Komt deze benadering niet overeen met de zogeheten receptorbenadering waarin cultuurrelativisme eveneens wordt verworpen, maar de andere partij wordt aangesproken op juridische verplichtingen alsmede de lokale context wordt meegenomen? Kunt u voorts gemotiveerd aangeven waarin de uitgangspunten op pagina 7 verschillen van deze receptorbenadering?
- 25 Kunt u een overzicht verstrekken van de niet-westerse partners waarmee de Nederlandse overheid samenwerkt?
- 26 Welke eisen zullen er aan de landen worden gesteld voor samenwerking? Zullen de toekomstige samenwerkingspartners blijvend worden aangesproken op mensenrechtenschendingen in eigen land?
- 27 U stelt dat actuele beelden van mensenrechtenschendingen meer overtuigen dan dikke rapporten. In hoeverre beschouwt u deze tendens als zorgelijk?
- 28 Nederland maakt volgens de mensenrechtennota gebruik van digitale middelen als sociale media en apps om mensenrechten aan de kaak te stellen. Kunt een lijst maken van alle door Nederland gesteunde internet-mensenrechteninitiatieven? Met welke bijdrage financiert Nederland deze projecten?
- 29 Kunt u aangeven in welke conflictsituaties Nederland actief is op het gebied van bevordering van internetvrijheid? Hoe staat het voorts met de implementatie van de Global Online Freedom Act?
- 30 Zijn de Verenigde Staten, met het oog op de affaire Snowden en PRISM, nog steeds een geschikte en wenselijke partner in de Freedom Online Coalitie?
- 31 Kunt u een overzicht geven van de trilaterale partnerschappen die reeds zijn aangegaan en trilaterale partnerschappen die mogelijk worden aangegaan om mensenrechten verder gerealiseerd te krijgen? Kunt u daarbij aangeven waarom voor deze trilaterale partnerschappen is / wordt gekozen en waar hierbij op wordt ingezet?
- 32 Is de inzet m.b.t. de trilaterale partnerschappen dat een moeilijke boodschap steevast mede wordt uitgedragen door de samenwerkingspartner uit de regio of zal die geregeld ook enkel door de samenwerkingspartner en dus niet door Nederland worden uitgedragen?
- 33 Welke rol hebben zowel Nederlandse als lokale maatschappelijke organisaties in deze trilaterale samenwerking?
- 34 Op wat voor manier wordt bij het aangaan van trilaterale samenwerking rekening gehouden met gevoeligheden binnen de regio?
- 35 Hoe gaat u ervoor zorgdragen dat in de relatie met landen waarmee een trilateraal partnerschap wordt aangegaan ook de zorgen over mensenrechten in het land waarmee men samenwerkt geagendeerd blijven? Hoe gebeurt dat bijvoorbeeld in het geval van Brazilië – een beoogd partner waarbij ook in het eigen land mensenrechtenschendingen plaatsvinden?
- 36 Kunt u de voordelen van de verduurzaming van de ananasketen in Costa Rica in kaart brengen? Kunt u hierin een onderscheid maken in voordelen voor respectievelijk de Costaricaanse en de Nederlandse markten? Hoe staat de verduurzaming van de ananasketen in verhouding tot Nederlands mensenrechtenbeleid?

- Nr. Vraag**
- 37 Wat zijn de belangrijkste kritiekpunten van internationale organisaties en toezichtmechanismen op de mensenrechtensituatie in Nederland? Welke stappen is de regering bereid naar aanleiding hiervan te nemen?
- 38 Hoeveel kost het College voor de Rechten van de Mens? Kunt u een onderscheid maken in de in 2012 gemaakte kosten en de verwachte kosten voor 2013 en later?
- 39 Op welke manier kan het College voor de Rechten van de Mens, dat onder meer toezicht houdt op het mensenrechtenbeleid van de overheid, zich onderscheiden van andere – soms door ons gesteunde – Nederlandse mensenrechtenorganisaties?
- 40 Is het kabinet voornemens om het Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten dit jaar te ratificeren? Indien neen, waarom niet?
- 41 Hoe verhoudt de voorzichtige opstelling ten aanzien van de afdwingbaarheid van ESC-rechten zich tot het onderstrepen van het (toegenomen) belang van economische, sociale en culturele rechten en het evidente verband hiervan met burgerlijke- en politieke rechten?
- 42 Wat houdt het onderzoek naar de gevolgen van ratificatie van het Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten in? Kunt u aangeven welke stappen eerder zijn genomen? Wat voor onderzoeksresultaten zouden ertoe kunnen leiden dat Nederland (nu nog) niet ratificeert? Wanneer zal het onderzoek naar de gevolgen van ratificatie van het facultatief protocol bij het ESC-verdrag zijn afgerond? Zal de Kamer hierover geïnformeerd worden? Welke andere facultatieve protocollen overweegt de regering te ratificeren?
- 43 Kunt u aangeven in welke omstandigheden u het voor de hand vindt liggen dat Nederland zich niet in EU-verband, maar alleen uitspreekt over mensenrechten?
- 44 Hoe worden mensenrechten binnen het internationaal energiebeleid aan de orde gesteld? Kunt u concrete voorbeelden hiervan geven? Hoe vindt monitoring en evaluatie van de resultaten van deze beleidsinzet plaats?
- 45 Kunt u een tijdspad geven voor de ratificatie en bekrachtiging van het VN-verdrag voor mensen met een handicap?
- 46 Aan welke mensenrechteninstututen, nationaal en internationaal, denkt u wanneer u spreekt over capaciteitsopbouw van mensenrechteninstututen door het College voor de Rechten van de Mens? Zijn hier eisen aan verbonden? Beslist het College zelf over samenwerkingsverbanden?
- 47 Met welke frequentie vergadert het interdepartementaal mensenrechtenoverleg?
- 48 Vindt er monitoring en evaluatie plaats van de beleidsinzet op mensenrechten? Zo ja, op welke wijze en met welke intervallen zal deze monitoring en evaluatie plaatsvinden?
- 49 Bij wie vindt u dat het primaat binnen de EU wat betreft mensenrechtenbeleid moet liggen? Gaat u zich inzetten om dat te realiseren?
- 50 Welke middelen vallen er onder de «verscheidenheid aan instrumenten» die de EU tot haar beschikking heeft ter verbetering van de mensenrechten?
- 51 Kunt u aangeven welke landen het afgelopen jaar door Nederland zijn aangesproken op het niet nakomen van verplichtingen waaraan ze zichzelf hebben verbonden?
- 52 Op het gebied van welke concrete mensenrechtensituaties in EU-lidstaten meent Nederland dat met prioriteit stappen dienen te worden ondernomen?

- Nr. Vraag**
- 53 Welke kritiek heeft u op de effectiviteit van de opzet van de EU-mensenrechtendialogen? Welke specifieke EU-mensenrechtendialogen betreft dit?
- 54 Welke andere EU lidstaten heeft Nederland in 2013 aangesproken op grond van verplichtingen waaraan staten zichzelf hebben gebonden als lid van de Raad van Europa? Om wat voor thema's gaat het? Hoe wordt de voortgang gemonitord?
- 55 Wat is uw plan van aanpak om tot een mechanisme te komen binnen de EU waardoor lidstaten elkaar op gelijke voet kunnen aanspreken? Op welke termijn denkt u dit t kunnen realiseren?
- 56 Welke rol speelt het maatschappelijk middenveld in de mensenrechtendialoog van de EU? Is deze rol groot genoeg naar uw inzicht? Kunt u uw mening onderbouwen? Welke maatregelen bent u bereid te treffen, eventueel in samenwerking met de EU, om de stem van het maatschappelijk middenveld in repressieve staten te waarborgen? Hoe zet Nederland er concreet op in dat het maatschappelijk middenveld een duidelijker stem wordt gegeven in de EU-mensenrechtendialogen?
- 57 Wanneer zal het kabinet zijn standpunt bepalen inzake het ondertekenen en ratificeren van het derde Facultatief Protocol bij het VN-Verdrag voor de Rechten van het Kind?
- 58 Onderkent het kabinet het belang van het derde Facultatief Protocol bij het VN-Verdrag voor de Rechten van het Kind, namelijk dat kinderen een klacht of probleem waarvoor zij in eigen land geen gehoor vinden, kunnen voorleggen aan het VN Comité inzake de Rechten van het Kind?
- 59 Onderkent het kabinet tevens het belang van de Kennisgevingsprocedure voor het vergroten van het inzicht in wereldwijde schendingen van kinderrechten door het Kinderrechtencomité?
- 60 Zal ook inzet ten aanzien van bedrijfsleven en mensenrechten deel uitmaken van de versterking van de interdepartementale samenwerking op het terrein van mensenrechten?
- 61 Waarom behoort de vrijheid van godsdienst niet langer tot de prioriteiten? Welke ontwikkelingen op het gebied van mensenrechten geven daar aanleiding toe? Klopt het dat de vrijheid van godsdienst de laatste jaren juist verder onder druk is komen te staan, door bijvoorbeeld de ontwikkelingen in de Arabische wereld?
- 62 Wereldwijd zitten vermoedelijk minstens een miljoen kinderen vast in gevangenissen, vaak voor lichte vergrijpen en onder erbarmelijke omstandigheden. Hoe werkt het kabinet aan het terugbrengen van het hoge aantal minderjarigen in detentie wereldwijd?
- 63 Zet het kabinet zich er internationaal voor in om ervoor te zorgen dat vrijheidsbeneming alleen wordt gehanteerd als uiterste maatregel en er wereldwijd rekening wordt gehouden met de rechten van minderjarige verdachten en veroordeelden?
- 64 Hoe maakt het kabinet zich sterk voor bescherming van de rechten van kinderen in (straf)procedures?
- 65 Hoe zorgt het kabinet ervoor dat iedereen die in Nederland met kinderen in detentie werkt voldoende kennis van kinderen en kinderrechten heeft, gespecialiseerd is en regelmatig deskundigheidsbevordering krijgt?
- 66 Op welke wijze draagt het kabinet internationaal bij aan het bevorderen van wetten en procedures waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijd van minderjarige verdachten en veroordeelden?
- 67 Welke bijdrage levert het kabinet aan het bevorderen van instellingen die bedoeld zijn voor de detentie van kinderen en de training van personeel in de rechtspraak, de politie en het gevangeniswezen?

- Nr. Vraag**
- 68 Hoe gaat Nederland, in het licht van de prioritaire thema's bescherming van mensenrechtenverdedigers, gelijke rechten voor en geweld tegen vrouwen, vrijheid van godsdienst, fundamentele arbeidsrechten, kinderarbeid, doodstraf en foltering prioriteit geven aan de circa 300 miljoen Dalits («kastelozen»), vooral in Zuid-Azië, die het slachtoffer zijn van alle aan die thema's gerelateerde schendingen, zoals ook de Kamer in haar motie van 29 juni 2011 heeft uitgesproken?
- 69 Wordt het Shelter City programma in Nederland ook verder uitgebreid als het gaat om verblijfsduur? Wat is de specifieke inzet van het kabinet met betrekking tot de uitbreiding van het Shelter City programma? Zijn er al potentiële steden geïdentificeerd en zo ja, welke? Hoeveel animo is er onder mensenrechtenverdedigers voor het Shelter City programma? Wat is de gemiddelde duur van een aanvraag voor een plaats in het Shelter City tot de daadwerkelijke plaatsing? Welke kosten zijn er verbonden aan het Shelter City programma en hoe zijn deze kosten verdeeld? Bent u bereid om u in te zetten voor harmonisatie van de visumregelgeving voor mensenrechtenverdedigers in de EU? Zo ja, hoe gaat u dit doen en binnen welke termijn? Zo nee, waarom niet?
- 70 Hoe zorgt u dat de afnemende capaciteit op de posten niet ten koste gaat van de aandacht voor mensenrechtenverdedigers in bilaterale contacten?
- 71 Wat is de inzet van het kabinet op mensenrechten in de Community of Democracies?
- 72 Wat verstaat u onder het inzetten op het vergroten van de zichtbaarheid van mensenrechtenverdedigers? Op welke wijze gaat u inzetten op het vergroten van de zichtbaarheid van mensenrechtenverdedigers? Welke middelen stelt u hiervoor beschikbaar? Welke instrumenten hebben ambassades tot hun beschikking om mensenrechtenverdedigers en mensenrechtenorganisaties te steunen in de ontwikkeling van hun capaciteiten? Wordt hierbij ook gebruik gemaakt van lokale middelen en lokale expertise?
- 73 Bent u bereid de visa van mensenrechtenverdedigers te verlengen wanneer de situatie daar aanleiding toe geeft? Indien nee, waarom niet?
- 74 Wanneer organiseert Nederland de internationale bijeenkomst op hoog niveau over mensenrechtenverdedigers? Wat is het doel van deze bijeenkomst? Hoe zullen de mensenrechtenverdedigers worden geselecteerd die zullen deelnemen aan de door Nederland te organiseren internationale bijeenkomst op hoog niveau over en met mensenrechtenverdedigers?
- 75 In hoeverre blijft de mensenrechtenprijs een prijs voor mensenrechtenverdedigers, gelet op de nieuwe, brede, formulering van de prijs en plaatsing onder titel 3.1 Mensenrechtenverdedigers?
- 76 Waarom is besloten dat de jaarlijkse mensenrechtenprijs een nieuw karakter krijgt? Welke kritiek heeft u op de prijs zoals die hiervoor was?
- 77 Wat was de opzet en uitkomst van de evaluatie van de Mensenrechtenprijs? Wordt de evaluatie beschikbaar gesteld aan de Tweede Kamer?
- 78 In hoeverre zijn ngo's en experts die deskundig zijn op het gebied van mensenrechtenverdedigers bij de evaluatie van de Mensenrechtenprijs betrokken?
- 79 Waarom is het kabinet afgestapt van het streven te komen tot een «Nobelprijs voor mensenrechtenverdedigers»?

- Nr. Vraag**
- 80 Waarom laat het kabinet de keuze van een uiteindelijke winnaar van de Nederlandse Mensenrechtenprijs niet over aan de onafhankelijke jury die zij wil instellen? Is in het oordeel meegewogen dat het gewicht en de geloofwaardigheid van de prijs af kunnen nemen als ook andere dan mensenrechten gerelateerde criteria gaan meespelen bij het aanwijzen van de winnaar van de prijs?
- 81 Op welke wijze wordt het criterium innovatief in het kader van de Mensenrechtenprijs gedefinieerd? Is dit gekoppeld aan ICT of vallen ook andere innovatieve methoden hieronder? Zijn hier voorbeelden van?
- 82 Middels (het steunen van) welke initiatieven bevordert Nederland de sociale acceptatie van homoseksualiteit in Afrika? Houdt u ook rekening met de zorg in de homorechtenbeweging dat deze initiatieven in sommige gevallen averechts kunnen werken, zoals de ervaring van Oeganda leert?
- 83 In hoeverre neemt u bij uw LHBT-beleid de uitgangspunten van de aangenomen motie Bonis-Ten Broeke (33 400 V, nr. 63) mee?
- 84 Wat is uw inzet wat betreft de acceptatie van LHBT's binnen de EU? In welke EU-landen moet volgens u de acceptatie van LHBT's verbeterd worden? Hoe gaat u deze landen hierop aanspreken? Streeft u naar een «tailor made approach»?
- 85 Op welke onderwerpen gaat u zich binnen de Fundamental Rights Agency inzetten?
- 86 Op welke manier ondersteunt het kabinet de organisatie van Gay Pride-evenementen? In welke landen steunt Nederland de organisatie van deze evenementen?
- 87 Wat is de Nederlandse inzet op vrouwenrechten in EU-verband?
- 88 In hoeverre worden meisjes, bij bevordering van toegang tot onderwijs en informatie voor vrouwen, aanpak van geweld tegen vrouwen, bestrijding van kindhuwelijken, genitale verminking en mensenhandel, aangemerkt als specifieke doelgroep van het Nederlandse mensenrechtenbeleid?
- 89 Op welke wijze worden de rechten van vrouwen met een handicap ingepast in het genderbeleid?
- 90 Kunt u bevestigen dat voor bescherming van vrouwenrechten expliciete bescherming van meisjesrechten op basis van het VN Verdrag inzake de Rechten van het Kind noodzakelijk is, aangezien het vrouw zijn in vele landen eerder begint dan op 18 jarige leeftijd?
- 91 Op welke wijze gaat het kabinet zich binnen multilaterale fora als de NAVO inzetten om seksueel geweld tegen vrouwen en meisjes uit te bannen? Worden vrouwenrechtenorganisaties hierbij naar uw mening voldoende betrokken? Hoe gaat het kabinet binnen de NAVO aandacht voor gender waarborgen naast het 1325-proces?
- 92 Kunt u aangeven op welke wijze het kabinet zich gaat inzetten om beperking van de toegang van vrouwen tot veilige en legale abortus te voorkomen? Welke instrumenten en activiteiten worden hiervoor ingezet?
- 93 Op welke wijze draagt u actief het standpunt uit, zowel in EU- als VN-verband, dat verkrachte vrouwen en meisjes in oorlogsgebieden recht hebben op noodzakelijke medische zorg van goede kwaliteit inclusief veilige afbreking van zwangerschappen, zoals toegezegd in uw antwoorden op schriftelijke vragen van het lid Sjoerdsma over het recht op veilige abortus voor verkrachte vrouwen in oorlogsgebieden (Aanhangsel Handelingen 2012–2013, nr. 2019)?
- 94 Mensen die met HIV leven vallen niet onder de key populations, terwijl zij (met name jongeren en vrouwen) vanwege hun HIV-status wel worden gemarginaliseerd. Op welke wijze neemt u deze groep mee in uw beleid en gaat u zich inzetten voor de rechten van HIV-positieve jongeren en vrouwen?

- Nr. Vraag**
- 95 Waarom ligt het accent van de Nederlandse ondersteuning van vrouwenrechten op de Arabische regio en de 15 OS-partnerlanden?
- 96 In welke landen heeft Nederland (via het mensenrechtenfonds) organisaties ondersteund die zich inzetten voor de afschaffing van de doodstraf? Kunt u per land aangeven welke organisaties zijn ondersteund en om welke bedragen het gaat? Staan in het bijzonder de VS nog op deze lijst?
- 97 Hoe staat u tegenover het principe van Responsibility to Protect (R2P)? In welke mate acht u dit principe toepasbaar? Welke rol is hierin voor een land als Nederland weggelegd? Welke criteria houdt Nederland aan ten aanzien van het beoordelen van schaal van de misdaad in kwestie?
- 98 Hoe vindt u dat het R2P-principe zich heeft ontwikkeld sinds het Libië-precedent n.a.v. VNVR-resolutie 1973?
- 99 U stelt dat in het kader van terrorismebestrijding mensenrechten altijd moeten worden gerespecteerd. Zijn er wat u betreft geen situaties denkbaar waarin individuele rechten in enige mate zouden kunnen lijden onder het belang van velen?
- 100 Kunt u aangeven in welke landen de door het mensenrechtenfonds ondersteunde organisaties die zich inzetten voor het afschaffen van de doodstraf en voor de strijd tegen foltering actief zijn?
- 101 Wat is de stand van zaken rond de implementatie van het VN-verdrag tegen foltering en het facultatieve protocol bij dat verdrag, met name van de universele jurisdictie bepaling? Wat is de Nederlandse inzet tot het bevorderen van de bewustwording bij verdragspartijen van de importantie van deze bepaling? Hoe draagt Nederland ertoe bij dat verdragspartijen deze bepaling (plicht tot berechting als dat in eigen land niet gebeurt) serieus nemen?
- 102 Op welke wijze gaat Nederland, al dan niet in EU-verband, mensenrechtenorganisaties ondersteunen die zich inzetten tegen het gebruik van de doodstraf en tegen foltering? Welke middelen stelt u daarvoor beschikbaar?
- 103 Is er een actieplan om de negatieve effecten van «antiterrorismewetgeving en wetgeving gericht op nationale veiligheid» tegen te gaan? Zo ja, wat is dat? Zo nee, waarom niet?
- 104 Kunt u garanderen dat in het kader van terrorismebestrijding mensenrechten te allen tijde gerespecteerd worden? Zo ja, hoe gaat u dit doen? Zo nee, waarom niet en wat is hier uw oordeel over?
- 105 Kunt u toelichten welke activiteiten gericht op jongeren van Radio Nederland Wereldomroep door Nederland ondersteund worden? Wat zijn de doelstellingen van deze activiteiten? Kunt u per activiteit aangeven met welk bedrag Nederland deze activiteit ondersteunt?
- 106 Kunt u aangeven hoe de financiering van Radio Nederland Wereldomroep er überhaupt voor staat?
- 107 Kunt u aangeven of voor 2014 de financiering van Radio Zamaneh is opgenomen?
- 108 Welke bijdrage heeft Nederland uitgegeven aan de bevordering van internetvrijheid? In welke landen is dit geld besteed?
- 109 Is er door Nederland ooit aandacht gevraagd voor de in partnerland Jemen gevangengenomen journalist Abdulelah Haider Shaye? Indien neen, waarom niet? Indien ja, op welke wijze gebeurde dit?
- 110 Wat betekent de Nederlandse inzet in de Freedom Online Coalition voor de Nederlandse positie ten aanzien van het volgen van burgers door Amerikaanse inlichtingendiensten?

Nr. Vraag

- 111 Gaan de ambassades gebruik maken van de expertise, het netwerk en de kennis van lokale organisaties bij het steunen van de onafhankelijke positie van journalisten en mediaorganisaties? Welke rol is hier ook weggelegd voor het (Nederlandse) maatschappelijk middenveld? Gaan ambassades het onderwerp persvrijheid ter sprake brengen in hun contact met regeringen in de gastlanden en zo ja, hoe gaan zij dit doen?
- 112 Bent u voornemens meer landen te bewegen tot ondertekening en ratificatie van het Statuut van Rome ten behoeve van het Internationaal Strafhof, in het bijzonder in landen in de MENA-regio? Zo ja, hoe bent u van plan dit te gaan bewerkstelligen? Zo nee, waarom niet?
- 113 Hoe geeft het kabinet invulling aan de bilaterale beleidsintensivering op het gebied van godsdienstvrijheid in Noord-Korea?
- 114 Wat zijn de resultaten van de bilaterale beleidsintensivering op de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging in Egypte, China, India, Kazachstan, Armenië, Nigeria, Noord-Korea, Pakistan en Sudan?
- 115 Nederland heeft in Europees verband gepleit om de rechten van niet-religieuzen op te nemen in de EU-richtlijnen over godsdienstvrijheid. Wat is nu de stand van zaken van deze richtlijnen? Wat betekenen deze richtlijnen nu concreet voor de Europese landen die niet-religieuzen discrimineren? Wat wordt verder de inzet voor niet religieuzen? Bent u ook bereid om de rechten van niet-religieuzen expliciet tot uitdrukking te laten komen in de richtlijn van de UNHCR over godsdienstvrijheid?
- 116 Waarin zal de inzet van de regering op het gebied van vrijheid van godsdienst en levensovertuiging verschillen met de inzet van het vorige kabinet?
- 117 Welke concrete initiatieven zijn er, in het kader van de pilot godsdienstvrijheid, tot nu toe in EU-verband en met andere like-minded landen ondernomen? Hoe staat het onder meer met de toepassing van de EU-toolkit?
- 118 Worden de gebruikte instrumenten, zowel in bilateraal als in EU-verband, in het kader van de vrijheid van godsdienst ook kritisch geëvalueerd? Kunt u bijvoorbeeld aangeven welke instrumenten minder, of zelfs averechts hebben gewerkt?
- 119 Kunt u nog eens helder maken dat zelfregulering van het bedrijfsleven boven opgelegde normen gaat? Kunt u voorts helder maken dat rapportageverplichtingen zoveel mogelijk moeten worden vermeden ten gunste van zelfrapportage? Kunt u tot slot helder maken dat internationale standaarden, indien opgelegd aan het bedrijfsleven, altijd worden afgewogen tegen de mogelijkheid dat deze tot eenzijdige kostenverhogingen voor het exporterende en investerende Nederlandse bedrijfsleven zullen leiden?
- 120 Hoe werkt u aan de bevordering en ondersteuning van «child labour free zones»?
- 121 Hoe gaat het kabinet zich inzetten voor effectief gebruik van de richtlijnen van het World Committee on Food Security (CFS) van de Voedsel en Landbouworganisatie (FAO)?
- 122 Welke instrumenten en maatregelen gaat het kabinet inzetten om de verspreiding en implementatie van de UN Guiding Principles on Business and Human Rights te bevorderen en zo nodig af te dwingen waar het ernstige schendingen van de mensenrechten door Nederlandse bedrijven zelf betreft?
- 123 Wanneer kunt de Kamer informeren over de uitvoering van de motie Sjoerdsma (33 625, nr. 11) over de naleving van de UN Guiding Principles?

- Nr. Vraag**
- 124 Welke leidraad hanteren ambassades bij het geven van voorlichting over Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en mensenrechten aan handelsmissies?
- 125 Kunt u aangeven wat de inzet «meer ambassades steunen lokale MVO initiatieven» in de praktijk betekent? Om hoeveel en welke ambassades gaat het? Hoe wordt dit gerealiseerd in de context van de bezuinigingen op de posten?
- 126 Wat is de inzet van Nederland ten behoeve van de bescherming van inheemse volken in het kader van de UN Guiding Principles on Business and Human Rights?
- 127 Wat is in het kader van de in de nota «Wat de wereld verdient» omschreven leidende Voluntary Guidelines on Responsible Governance on Tenure of Land and other National Resources de inzet van Nederland voor de erkenning van landgebruiksrechten als mensenrecht? Hoe gaat het kabinet «effectief gebruik» van deze richtlijnen bevorderen? Hoe gaat het kabinet in het bijzonder er voor zorgen dat Nederlands en EU-beleid en (private sector) investeringen in lijn zijn met de Richtlijnen en land(gebruiks)rechten – en daarmee mensenrechten – van vrouwen niet negatief, bij voorkeur zelfs positief, beïnvloeden?
- 128 Wat verstaat u onder «zelfregulering door de bedrijven in kwestie» in het kader van respecteren van mensenrechten door het bedrijfsleven en hoe vindt monitoring en evaluatie van de resultaten van deze inzet plaats?
- 129 Het belang van zelfregulering door de bedrijven in kwestie wordt benadrukt. Hoe verhoudt dit zich met de UN Guiding Principles on Business and Human Rights?
- 130 Wie heeft het voortouw wat betreft economische diplomatie en het aankaarten van mensenrechten(schendingen), de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking of de minister van Buitenlandse Zaken? Is hier een richtlijn voor of vindt de verdeling op ad-hoc basis plaats?
- 131 Wat is uw oordeel over de mate waarin het Nederlandse bedrijfsleven zich houdt aan de OESO-richtlijnen en de VN Guiding Principles on Business and Human Rights? Op welke wijze bevordert Nederland de integrale verspreiding en implementatie van de VN Guiding Principles on Business and Human Rights? Is er capaciteit bij ambassades beschikbaar om Nederlandse bedrijven te informeren over de verhouding tussen de OESO-richtlijnen en «de lokale context»? Houdt informatie in dezen ook enige vorm van advies in? Zo ja, zullen de ambassades nagaan of dat advies wordt opgevolgd?
- 132 Kunt u aangeven hoe u wilt voorkomen dat dual-use technologieën van Nederlandse bedrijven de mensenrechten in het buitenland ondermijnen? Zijn mensenrechtenschendingen een reden om een (tijdelijk) verbod op de export van dual-use technologieën in te stellen, zelfs als dit de Nederlandse handelsbelangen schaadt? Kunt u uw mening onderbouwen?
- 133 Kunt u aangeven in welke vorm Nederland de International Land Coalition op dit moment ondersteunt en in de toekomst zal ondersteunen?
- 134 U ziet het mensenrechtenbeleid van de EU de komende jaren graag nog sterker en eensgezinder worden. In hoeverre acht u een toekomst waarin nationaal mensenrechtenbeleid vervangen wordt door een gezamenlijk en centraal mensenrechtenbeleid op EU-niveau wenselijk?
- 135 Wat voor plaats hebben mensenrechten op de officiële agenda van bijeenkomsten van de EU met de Gulf Cooperation Council (GCC)? Waaruit bestond de Nederlandse inzet om mensenrechten hoog op de agenda van de recente EU-GCC bijeenkomst te krijgen?

- Nr. Vraag**
- 136 Betekent het feit dat mensenrechten hoog op de agenda staan van o.m. handels- en OS- akkoorden tussen de EU en derde landen of andere regionale organisaties, dat de Nederlandse inzet is om deze akkoorden niet te sluiten als over mensenrechten geen duidelijk toetsbare en/of afdwingbare afspraken kunnen worden gemaakt?
- 137 Welke instrumenten wil het kabinet inzetten om de mensenrechten in invloedrijke opkomende landen als China, India en Rusland te bevorderen, vooral als een reguliere mensenrechtendialoog weinig of geen resultaten oplevert?
- 138 Welke rol zal Nederland spelen bij het uitvoeren van de EU Strategic Framework and Action Plan on Human Rights and Democracy? Wat is de bijdrage van Nederland aan de ontwikkeling van werkmethoden voor EU-extern beleid om een gedegen afweging tussen dialoog, gerichte ondersteuning, incentives en beperkende maatregelen te bepalen (zie actiepunten 33a van het EU Strategic Framework and Action Plan on Human Rights and Democracy, juni 2012)?
- 139 Wat is er tot nu toe bekend over het initiatief om binnen de EU te komen tot een informele taakverdeling op mensenrechtenterrein? Welke landen zullen welke mensenrechtenterreinen gaan behartigen? Wat zijn de terreinen waar Nederland op inzet?
- 140 Nederland gaat door met een eerder ingezet initiatief om binnen de Unie tot een informele taakverdeling op mensenrechtenterrein te komen. Hoeveel staat het nu met de taakverdeling binnen de EU? Hoe passen de door de minister gekozen Nederlandse prioriteiten hierin? Hoe gaat Nederland ervoor zorgen dat er geen gaten vallen en dat de EU daadwerkelijk slim en efficiënt te werk gaat?
- 141 Zet het kabinet de geormerkte steun aan de VN-Rapporteur voor Geweld tegen Kinderen voort? Om welk bedrag gaat het?
- 142 Hoe wilt u het functioneren van de Mensenrechtenraad van de VN precies verbeteren?
- 143 Op welke wijze bevordert Nederland dat door het Internationaal Strafhof verdachte personen, tegen wie een arrestatiebevel is uitgevaardigd, daadwerkelijk voor het gerecht gebracht worden?
- 144 Wat zijn de doelstellingen van het nationaal seminar inzake de rol van de Venetië-Commissie? Welke bijdrage levert Nederland aan de organisatie van dit seminar?
- 145 Kunt u aangeven hoe de door Nederland gesteunde doctrine van de «margin of appreciation» doorwerkt in de prioritering van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (HRM)?
- 146 De brief spreekt over een aantal procedurele vernieuwingen binnen het EHRM? Kunt u daar een of meerdere voorbeelden van geven?
- 147 Hoe ondersteunt Nederland het initiatief van de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa om lidstaten aan te spreken op de mensenrechtensituatie in hun land?
- 148 In welke situaties en op welke manier dringt Nederland aan op betere naleving van toezeggingen op gebied van mensenrechten, democratie en rechtsstaat?
- 149 Op welke wijze en onder welke voorwaarden wil het kabinet de intergouvernementele mensenrechtencommissie van de ASEAN (AICHR) ondersteunen?
- 150 Hoe wordt bij het ondersteunen van de AICHR rekening gehouden met het feit dat de Verklaring die deze commissie onlangs heeft opgesteld zeer omstreden is onder Aziatische ngo's en internationale ngo's zoals de International Commission of Jurists, Amnesty International en Human Rights Watch?

- Nr. Vraag**
- 151 Hoe verhoudt de bilaterale inzet zich tot de intentie van de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking om gevoelige onderwerpen als mensenrechten zoveel mogelijk via de EU te agenderen?
- 152 In welke landen is het mensenrechtenfonds in 2011 actief geweest? In welke landen heeft het mensenrechtenfonds in 2011 projecten ondersteund? Welke bedragen heeft het mensenrechtenfonds per land uitgegeven? Hoe verhouden deze gegevens zich tot de jaren 2012 en 2013?
- 153 In welke landen is het mensenrechtenfonds in 2012 actief geweest? In welke landen heeft het mensenrechtenfonds in 2012 projecten ondersteund? Welke bedragen heeft het mensenrechtenfonds per land uitgegeven? Hoe verhouden deze gegevens tot de jaren 2011 en 2013?
- 154 In welke landen is het mensenrechtenfonds in 2013 actief (geweest)? In welke landen ondersteunt het mensenrechtenfonds in 2013 projecten? Welke bedragen geeft het mensenrechtenfonds per land uit in 2013? Hoe verhouden deze gegevens zich tot de jaren 2011 en 2012?
- 155 Wat is de omvang van het Mensenrechtenfonds in 2014? Welk percentage van dit fonds wordt besteed aan de beleidsprioriteiten?
- 156 Hoe worden lokale mensenrechtenverdedigers of -organisaties betrokken bij de afweging of door de ambassade gebruik moet worden gemaakt van openlijke of stille diplomatie? In hoeverre zijn de wensen en behoeften van deze mensenrechtenverdedigers en -organisaties doorslaggevend in deze afweging?
- 157 Kunt u een overzicht geven van de bilaterale inzet voor mensenrechtenverdedigers in Saudi-Arabië, zowel van inzet onder publieke als onder stille diplomatie? In welke gevallen is gekozen voor inzet vanuit de EU, en wat was daarvoor de reden? Wat zijn de criteria waarmee wordt beoordeeld of bilaterale of EU-inzet wenselijk of effectief is?
- 158 Kunt u aangeven wat deze kabinetsperiode het (beoogde) reis-schema is van de Mensenrechtenambassadeur? Op basis waarvan is tot dit reisschema besloten?
- 159 Wat zijn de gevolgen van het inkrimpen van het postennetwerk voor de beschikbare capaciteiten op de posten voor de inzet op mensenrechten? Hoeveel is de capaciteit voor de inzet op mensenrechten op het postennetwerk afgenomen?
- 160 Op welke manier draagt de Nederlandse ambassade in Costa Rica bij aan de bescherming en bevordering van mensenrechten in Midden-Amerika? Welke capaciteit is daarvoor in 2013 beschikbaar (middelen en fte's). Hoe verhoudt zich dat tot de totale inzet in 2012?
- 161 Op welke wijze versterkt Nederland in 2013, in het licht van de lange Nederlandse traditie in Guatemala en de regio, de International Commission against Impunity in Guatemala en het Centre for Human Rights Legal Action (CALDH)?
- 162 Heeft het kabinet de mogelijkheid overwogen van het stationeren van een vertegenwoordiger van de ambassade in Costa Rica bij de EU-delegatie in Guatemala? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat waren de overwegingen en uitkomsten? Bent u voornemens dit alsnog te overwegen als een concrete stap om een bijdrage te blijven bieden aan het beschermen en bevorderen van mensenrechten in Guatemala, in het bijzonder aan de mensenrechtenverdedigers?

Nr. Vraag

- 163 Wat waren de redenen voor het terugbrengen van het aantal landen waar het Mensenrechtenfonds kan worden ingezet? Welke landen zijn afgevallen en waarom? Welke landen komen erbij en om welke reden? Welke landen staan er op de huidige lijst van landen die aanspraak kunnen maken op het Mensenrechtenfonds en op basis van welke criteria is deze lijst samengesteld? Op welke landen gaat het Mensenrechtenfonds zich in de toekomst richten?
- 164 Hoe rijmt u de bezuinigingen op het postennetwerk met het voornemen om het uitgebreide bilaterale instrumentarium sterk te benutten?
- 165 Hoe ziet u de rol van de Nederlandse Mensenrechtenambassadeur ten opzichte van en in samenwerking met de EU Speciaal Vertegenwoordiger voor Mensenrechten?
- 166 Waar staat in de IOB Beleidsevaluatie van de Nederlandse steun aan mensenrechtenprojecten 2008–2011 de aanbeveling om het aantal landen, waarvoor het fonds openstaat verder te verminderen?
- 167 Wat zijn in de toekomst de mogelijkheden voor steun aan mensenrechtenprojecten in de landen die afvallen?
- 168 Kan er van worden uitgegaan dat de EU richtsnoeren voor mensenrechtenverdedigers onverkort gelden en dat de inzet zoals genoemd onder het actiepunt «contact onderhouden met mensenrechtenverdedigers en internationale organisaties» slechts een samenvatting daarvan is?
- 169 Is in 2011 en 2012 in Saudi-Arabië gebruikgemaakt van het mensenrechtenfonds en zo ja, wat voor bedrag was daarmee gemoeid? Zijn alle voor Saudi-Arabië beschikbare middelen uit het mensenrechtenfonds ingezet? Welke projecten zijn ondersteund in Saudi-Arabië en op wat voor manier?
- 170 In hoeverre heeft de afname in capaciteit op de posten gevolgen voor het uitvoeren van de taakstelling van ambassades om contacten met lokale en internationale organisaties te onderhouden, informatie te vergaren over de lokale situatie en misstanden te signaleren?
- 171 Kunt u een (geanonimiseerd) overzicht naar de Kamer sturen met daarin de gegeven steun van ambassades aan individuele mensenrechtenverdedigers en/of hun familie in de periode 2011–2012?